

TUTSİLERE KARŞI İŞLENEN SOYKIRIMIN 22nci YILDÖNÜMÜNDE RUANDA’NIN ANKARA BÜYÜKELÇİSİ SAYIN WILLIAMS NKRUNZIZA’NIN YAPTIĞI KONUŞMA

Tüm Ruandalılar için Nisan ayı, devam eden amansız bir acı ve kederin bizleri esir aldığını hissettiğimiz, yeri doldurulamaz bir kayıp ve derin bir utanç duygusunun eşlik ettiği bir ay. Ulusumuzun cehennemi yaşadığı ay.

Nisan ayı, aynı zamanda Tutsiler’e karşı işlenen soğukkanlı ve umursamaz bir dünyanın topraklarımızı çürüterek mahvetmesine izin verdiği soykırımı durdurmak için hayatlarını ortaya koyan Ruanda’nın kız ve erkek çocuklarının soylu cesaret ve fedakarlıklarını hatırlatan bir ay.

Soykırım inkarcılarının iddialarının aksine ülkemde Tutsilere karşı işlenen kıyım, münferit bir provokatif eyleme karşı oluşan spontane bir tepki olarak kabul edilemez. On yıllardır hazırlanan ve vahşi bir titizlikle uygulamaya konan bir plandan bahsediyoruz. Amacı Ruanda’daki Tutsiler’in hızla yok edilmesi olan bir plandı bu. 1994 yılının Nisan ayından Temmuz ayına kadar olan yüz günlük süre zarfında, her gün, günde onbin savunmasız kadın, erkek ve çocuk vahşice katledildi. General Paul Kagame ve adamlarının kahramanlıkları sayesinde katiller durdurulabildiğinde ise ulusumuz paramparça olmuştu. Geride kalan ise:

Bir milyondan fazla ölü, yarım milyon mağdur, üç yüz binden fazla tecavüze uğramış kadın iki yüz binden fazla AIDS bulaşmış kadın yüz bin kadar yetim

tecavüzü bir savaş silahı olarak kullanan milis babalarının annelerine bulaştırdığı AIDS ile dünyaya gelen yirmi bin kadar tecavüz çocuğu ve darmadağın bir ekonomi ile paramparça olmuş bir ulus.

Yirmi iki yıl önce bu ay, eğer dünya kayıtsızlığı seçmemiş olsaydı herşey farklı olabilirdi. Ve 1994, Ruanda’nın kabusu olarak tarihe geçmezdi. Eğer dünya umursamayacağı seçmiş olsaydı 1994 yılını korkmadan geçirebilirdik. Oysa kayıtsızlık ve ataleti seçen dünya ülkemizin altını üstüne getiren deliliğin fitilini ateşleyerek kendi kanında boğulmaya terk etti.

Ve bu insanlığın kollektif bilincinde bir leke halini aldı.

Yaşadıklarımız bize öğretti ki, aleni ve gözler önünde yaşanan bir felaket karşısında harekete geçmekten korkmak tüm insanlığa ihanettir. Ve böyle bir trajedi karşısında kayıtsızlık insani olmadığı gibi maliyetsiz de değildir. Hayatlara mal olur, gençlerimizin hayallerini çalar ve barışı yeniden inşa etmenin yükünü astronomik olarak artırır.

Bugün Tutsiler'e karşı işlenen soykırımı inkar edenlerin sesi özellikle siber alemde daha fazla çıkmaya başladı. Bu kişiler inkar yoluyla, siyasi menfaatleri için soykırım gerçeğini çarpıtmaya çalışıyorlar. Yaşananlara başka bir ad vererek hissettikleri suçluluk ve utanç duygusunun azalacağını, katliamdaki rollerinin aklanacağını ya da belki sadece gördükleri kabuslardan kurtulacaklarını umut ediyorlar.

Bu kişilerin şunları iddia ettiğini duyacaksınız:

- Ruanda'da olanlar soykırım değil bir iç savaştı; münferit, planlanmamış bir çılgınlık patlamasıydı;
- İki taraflı soykırım yaşandı;
- Tutsiler'den daha fazla Hutu öldürüldü;
- Soykırım hala devam etmektedir.

Bu iddiaları ileri süren tehlikeli gayri-meşru tarih revizyonistleri'nin niyetleri, soykırım ideolojisini sürdürmek ve gelecekte yeniden gerçekleşmesinin tohumlarını atmaktır.

İyiniyetli insanlar ve daha sorumlu bir uluslararası topluluğu, gerçekliğimizin doğruluğunu kabul ederek bu kötülükle mücadelede bize katılmaya çağırıyoruz. Ve onların karşılıklarına gerçeklerle çıkıyoruz:

Soykırım oldu mu? Elbette oldu. Amacı Tutsiler'in Hutular tarafından yok edilmesi idi ve bu neredeyse gerçekleşiyordu.

Organize bir eylem miydi? Elbette. Askeri ve sivil toplumun kitlesel hareketliliğini içeren, devlet eliyle uygulamaya konulan, uzun bir süre boyunca da uluslararası destekten yararlanan bir operasyondur.

İki taraflı soykırım oldu mu ya da soykırım hala devam ediyor mu? Tabii ki iki taraflı soykırım diye birşey yoktu. Bu dehşete karşı koyanlar da hayatlarını kaybetmiş olsa da, hedef alınan yalnızca Tutsi'lerdi. Soykırım, Ruanda'yı yaşayan bir cehennem dönüştürmüştü. Bu cehennem 1994'te, soykırım rejiminin düşmesiyle birlikte son buldu. O zamandan bu yana Ruanda, en insancıl, halk odaklı ve örnek teşkil eden, ülkemizin tarihinde şimdiye kadar görülmemiş düzeyde bir uzlaşma ve ulusal yeniden yapılanmayı sağlayan ve ulusal sağaltımı destekleyen bir liderlikle yönetiliyor.

Tutsi'lerden daha fazla Hutu öldü mü? Bazı Amerikalı akademisyenlerce ileri sürülen bu iddia, şimdiye kadarki soykırım inkar girişimleri içerisinde görülmemiş ölçüde cüretkar, entellektüel olarak temelsiz ve ahlaki açıdan en müflis olanıdır. Bilinmelidir ki halkımız tarafından yaşanan yüz günlük dehşet, zihinlerimize ve kalplerimize kalıcı bir biçimde kazınmış durumdadır. Kesinlikle dışsal, bilimsel bir araştırma ile tanımlanabilecek bir "gerçeklik" değildir.

Bununla birlikte ülkemizde, karşılıklı anlayışa, onarıcı adalete, soykırım ideolojisini kovmaya ve ulusal iyileşmeye temel olacak hakikati ortaya koymak için elimizden geleni yaptık mı?

Bu maksatla hükümetimiz Gaçaça adalet sistemini kurdu. Bu sistem:

- On yıl kadar yürürlükte olup 2012 yılında sona erdi.
- Onbir bin yerel mahkeme tesis edildi.
- Yüzaltmış bin yerel hakim görev aldı.
- Yaklaşık iki milyon kişi dinlendi.
- Dört yüz binden fazla mahkumiyet verildi.
- Altmış milyon sayfa mahkeme kaydı oluşturuldu.

Bu ve diğer çabalar neticesinde aşağıdaki bulgulara erişildi:

- 1.047.017 kişi öldürülmüştür.
- Öldürülenlerin 934.128'i Tutsi'dir.
- Bu rakam toplam ölümlerin %93,6'sını oluşturmaktadır.
- Ölümlerin %59,3'ü açık alanda, %12'si kiliselerde gerçekleşmiştir.
- Öldürülenlerin %53,8'i 0-24 yaş arası çocuklardır.
- Öldürülenler 527 toplu mezar, nehir ve göllere atılmıştır.

Bunlar soykırım inkarcılarının sizlerden saklamak istedikleri acı ve keskin gerçeklerdir. Entellektüel açıdan dayanaksız ve ahlaki açıdan temelsiz bu söylemleri reddetmemizin haklılığını ortaya koyan da bu gerçeklerdir.

Yirmi iki yıl önce haysiyet duygumuzu kaybetmemiz nedeniyle kendi kendimizi yok etme yolunu seçtik. General Kagame ve adamları, bu yolda ilerlememize engel oldu. O tarihten bu yana Başkan Kagame, özgürleşme yolunda bize öncülük etti. Onun liderliğinde bir ulus ve halk olarak onur ve haysiyetimizi yeniden inşa etmeye çalıştık. Bize her zaman basit ama şüphe götürmez bir gerçeği hatırlattı: Ruanda hepimize aittir ve ülkemizin geleceği ortak girişimimizin bir eseri olmak zorundadır.

Kendisinin bugün içinde bulunduğumuz zaman diliminde ve bugünkü dünyada, gerçekten de özü sözü bir bir lider olduğunu gönül rahatlığı ile söyleyebilirim.

Bugün bir yandan geriye dönüp geçmiş acı ve kayıplarımızı anarken, aynı zamanda affetme yetileriyle ulusal iyileşmemiz için gerekli olan sağlam tohumların atılmasını sağlayan mağdurlarımızın metaneti sayesinde geleceğe umutla bakmak için ilham da alıyoruz.

Bugün, bir yandan soykırım mağdurlarımızı teselli ederken diğer yandan onların Tutsiler'e karşı soykırımı durdurmak için hayatlarını ortaya koyan çocuklarının cesaret ve kahramanlığının anısına da sıkı sıkıya tutunuyoruz. Gerçekten de Paul Kagame başta olmak üzere, tüm dünyanın imkansız gördüğü bir şeyin olabilirliğini gören ve görmeye devam eden liderlerimizin bilgeliğinden topluca ilham alıyoruz.

O ve onunla birlikte savaşan ve Tutsilere karşı yaşanan soykırımı durdurmak için hayatlarını ortaya koyan genç erkek ve kadınlar kalplerimizde özel bir yere sahipler. Hiçbir inkar bunu değiştiremez.

Aynı şekilde bir yandan trajik kaybımızın yasını tutarken, diğer yandan kıyamet habercilerinin kehanetleri peşinde koşmak yerine yaşadıkları acı ve hissettikleri korkulara rağmen liderlerini ve birbirlerini dinlemeyi seçen insanlarımızın mukavemeti bize güven veriyor.

Hiçbir propaganda onları ulusal vizyonumuza bağlılıktan alıkoyamayacaktır.

Tutsi'lere karşı işlenen soykırımı inkar edenler, yakın zamanda başka hiçbir kimsenin sergileyemediği bir yiğitlikle soykırımı durduran güçleri idare eden kişinin meşruiyetini sorgulamak ve soykırım faillerinin aklanmış versiyonlarını ülkemizin siyasi alternatifleri

olarak ileri sürmek istiyor.

Soykırım inkarcıları ve onların destekçilerine şunu söylüyoruz: Geri çekilin ve bilin ki;

Başkan Kagame ve adamları soykırımı durdurmaktan fazlasını yaptı.

Ulusumuza yeni bir başlangıç sundu.

Ruandalı babalara ailelerine bakma güvencesi kazandırdı.

Ruandalı annelere çocukları için daha iyi bir gelecek umut etme ve Ruandalı çocuklara daha sıkı çalışarak dünyayı fethetme hayali kurma imkanı verdi.

Bu nedendir ki Ruandalıların büyük çoğunluğu, her gün, Başkan Kagame'nin kahramaları olduğunu tekrarlıyor. Gerçekten de cephenin önünde savaşı yürüterek soykırımı durdurduğu ve ulusal iyileşme, yeniden yapılanma ve kalkınma sürecine önderlik etmeye devam ettiği için hepimiz ona borçluyuz.

Elbette ki tökezleyip yere düştüğümüzde, tekrar ayağa kalkmaya çalıştığımızda, daha iyi bir gelecek vadinin peşinden peşinden koşmaya başladığımızda ulusal çabalarımız Ruanda'nın gerçek dostları ve yanımızda yer alan pek çok dost ulusun yüce gönüllülükleri ile destek buldu.

Bugün, bir ulus olarak, kendimizle barış içindeyiz.

Bugün, azgın rekabet yerine siyasi kapsayıcılıktan gelen istikrarı yaşıyoruz.

Bugün çocuklarımız sınıf ya da klanına bakılmaksızın eğitime erişimde eşit haklardan yararlanıyor; bugün, anne babalarımız kabilesine ya da derisinin rengine bakılmaksızın kaliteli sağlık hizmetlerinden faydalanıyor; bugün, kadınlarımızın gücü küresel bir marka haline geldi; bugün, geçmişteki kurtarıcılarımız dünyanın barış bekçileri ve bugün topraklarımız üzerinde yoksulluk azalırken umut yeşermekte.

Bu yolculuğumuzda liderlerimiz daima umuda dört elle sarılmada öncü olmamız gerektiğinde ısrarcı oldular. Yine de ileri atılımımız soykırım ideolojisine olan bu anlaşılmaz saplantının menfi gücü ile sınırlanıyor.

Tahmin edebileceğiniz üzere anne ve çocuklarımızın kanlarını dökenlere sığınak olmayan devam eden bazı ülkelerden dehşet duyuyoruz.

Canlarını kaybedenleri hatırlamak ve onurlandırmak, hayatta kalanları teselli etmek ve Ruanda'nın çocuklarına önyargısız ve daha iyi bir gelecek sağlama taahhüdümüzü tekrarlamak için biraraya geliyoruz.

Açıkça bu nedenle, bizler ve uluslararası toplum, Ruanda'da Tutsiler'e karşı soykırım işleyenleri sorumlu tutamadığımız takdirde hayatlarını kaybedenlerin onuruna sürmüş ve çocuklarımızın geleceğini tehlikeye atmış oluyoruz.

İfade özgürlüğüne olan inancımız inkarcıların söylemlerini üretmeleri ve telaffuz etmelerine izin verdiğinde kaybettiklerimizin onuruna leke sürüyor ve yeni bir neslin hayallerini boşa çıkarıyoruz.

Siyasi çoğulculuğa inancımız Tutsiler'e karşı soykırım işleyenlerin gayrimeşru niyetlerini meşrulaştırdığında ya da bir ülkenin eli kanlı teröristlerinin bir diğeri için özgürlük savaşçısı olduğunu ileri sürdüğümüzde demokrasinin anlamını çarpıtıyor ve kaybettiklerimizin onuruna leke sürüyoruz.

Tutsiler'e karşı soykırım işleyenler için daha güçlü kanıtlar talep etmek ve işledikleri suçun cezasız kalmaması için onları yasal olarak soruşturan meşru bir hükümeti şeytanlaştırmamak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Almanya'daki Holokost'un mimarlarının peşinin bırakılmaması ve kovuşturulmasını destekleyen küresel birliği alkışlıyoruz. Aynı birlik halinin benzer dehşetlerin Ruanda'daki mimar ve faillerinin yakalanmasında da gösterilmesini bekliyoruz.

'Koruma Sorumluluğu' ruhu içinde dünya, insanların hemcinslerine karşı şiddetli gaddarlığını önlemek için daha fazla şey yapmalıdır.

Ruanda uzlaşma ve birleşmeyi seçtiği için ilerleyebilmiştir. Son yirmi yıl zarfında, uzlaşma ve kapsayıcı siyasi yönetim, 1994 yılında Tutsi'lere karşı soykırımın fitilini ateşleyen nefret selinin hızla çekilmesini sağlamıştır. Onun yerine Ruandalılar'ın ulusal iyileşme, yeniden yapılanma ve kalkınmanın sağlam yolunda birlikte yürümesini sağlayan bir özen ve şefkat dalgasının kabardığına tanık oluyoruz. Ya da Başkanımız Paul Kagame'nin güçlü ve etkili bir biçimde ortaya koyduğu gibi:

"Birlikte olmayı, sorumlu olmayı ve büyük düşünmeyi seçtiğimiz için yeniden yükselebildik!"

Ruandalılar hayatlarını kaybedenleri onurlandırmak, hayatta kalanları teselli etmek, her şekliyle soykırım ideolojisini reddetmek ve topraklarımızda kalıcı barışın tuğlalarını örerek ortak geleceğimizi güvence altına almak için yapılan bu tercihlere bağlı kalmaya yönelik çağırımı kabul etmiştir.